

መሰልን ግዴታን ወለዲ

ሓደ ሕጻን ዝወለደ ሰብ፡ ብቁልጡፍ ነቲ ሕጻን ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ/ ሲቪልስታንድ/ ከመዝግቦ ይግባእ። ኣብ ዝተመርጸ ወለዲ፡ ውሉድ ኣብ ምክንኻን ዝምልከት ሓላፍነት ናይ ክልቲኦም ብቀጥታ ይምዝገቡ፡ ኣብ ብሕጊ ዘይተመርጸ ግን፡ ነዚ ዝምልከት እቶም ወለዲ ባዕላቶም ከነጽርዎ ይግባእ።

መሰልን ግዴታን ወለዲ

ሓደ ሕጻን ዝወለደ ሰብ፡ ብቁልጡፍ ነቲ ሕጻን ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ/ ሲቪልስታንድ/ ከመዝግቦ ይግባእ። ኣብ ዝተመርጸ ወለዲ፡ ውሉድ ኣብ ምክንኻን ዝምልከት ሓላፍነት ናይ ክልቲኦም ብቀጥታ ይምዝገቡ፡ ኣብ ብሕጊ ዘይተመርጸ ግን፡ ነዚ ዝምልከት እቶም ወለዲ ባዕላቶም ከነጽርዎ ይግባእ።

ናይ ኣባነት ተፈላጥነት

ብሕጊ ዝተመርጸ ሰባት ምስዝወልዱ፡ እቲ በዓል ቤት ሰብኣይ ብቀጥታ፡ ከም ኣቦ ይፍለጥ። እቲ ኣቦ ኣብዚ ጉዳይ ምስዘይ ኣምነሉን ምስዝጠራጠርን፡ እቲ ኣባነት ብሕጊ ንክነጸግ ክጠርዕ ይከኣል። እቶም ወለዲ ዘይተመርጸ ምስዝኾኑ ግን፡ እቲ ኣቦ ብቐጥታ ከም ኣቦ ኣይምዝገብን ኢዩ። ኣብዚ እቲ ኣቦ፡ ኣብ ምምሕዳር ከባቢ ሓላፍነት ናይ ህዝቢ መዝገብ ዝኾነ ትኣል፡ ቅድሚ ሕጻን ምውላዱ ወይ ድሕሪ ምውላዱ፡ ከም ኣቦ ተፈላጥነቱ ክምዝገብ ይከኣል። እቲ ኣቦ ነቲ ውላድ ካም ኣቦ ተፈላጥነት ክወስድ ዘይቅበሎ እንተኮይኑ ግን፡ እታ ኣደ ኣብ ቤት-ፍርዲ ቀሪባ ኣባነት ከትፍልጥ ትኽእል ኢያ።

ናይ ወለዲ ምእላይ / ምክንኻን ሓላፍነት

ወለዲ ናይ ውላዶም ድሕነትን፡ ጽቡቕ መዕበያን፡ ሓልዮትን ኣተኣላልያን መዕበያ (elterliche Sorge) ዝምልከት ምሉእ መሰልን ግቡእን ኣለዎም። ነዚ ዝምልከት፡ ንኣብነት፡ ኣተዓባብያ፡ ወይ ገንዘባዊ ሓገዝ፡ኩሉ መነባብርን እዮም። ወለዲ ንውሉዶም ኣብ ኩሉ ሕጋዊ መዳያት ክሳብ ደቂ 18 ዝኾኑ ይውክልዎም ወይ ሓላፍነት ይወስድሎም። ወለዲ ብሕጊ ዝተመርጸ እንተኮይኖም፡ ብቀጥታ መሰልን ግቡእን ንውላዶም ዝምልከት ይህልዎም። ዘይተመርጸ እንተኮይኖም ግን፡ እቲ ኣቦ ነቲ ውላድ፡ ከም ኣቦ ተፈላጥነት ክወስድ፡ ክገብር ኣለዎ። ድሕሪዚ ወለዲ ብነጻ ድልዮቶም፡ ናይ ሓብር ናይ ውላድ ምሕላይን ምክንኻንን ብጽሑፋዊ መብርሂ ዝተሰነዩ (gemeinsame elterliche Sorge) የቕርቡ። ነዚ ኣብ ናይ ህዝቢ መዝገብ፡ ኣብ ንውላድ ተፈላጥነት ዝወሃቡሉ ግዜ፡ ኣብ ዘባዊ ናይ ህዝቢ መዝገብ ማእከል፡ ወይ ከኣ ጸኒሖም፡ ኣብ ናይ ዘባ ናይ ህዝቢ መዝገብ ማእከል፡ ኣብ ናይ ሕጻናትን ቆልዑትን ተጣቢቑት መሰል ሰብ-ስልጣን (Kindesschutzbehörde, KESB) ኣብ ናይ ስድራቤት ቤት-ፍርዲ ኣብ ናይ ወረዳ ቤት ጽሕፈት፡ ይፍጸም። ኣብዚ እቶም ዘይተመርጸ ወለዲ ኣብ መዕበያን ምክንኻንን ውላድ፡ ዘይምርድዳእ ምስዝህልዎም፡ እቲ ተጣባቂ መሰል ሕጻናትን ቆልዑትን ይውስን። ነዚ ዝምልከት ሕቶ ዘለዎ ወይ ሓገዝ ዝደለ፡ ኣብ ዝምልከቶም ናይ ምክሪ ትኣላት ማእከል ክውከስ ይከኣል።

መነባብር

ከልተ ወለዲ እንተተፈላልዮም፡ ነቲ ውሉድ ክከናዥንዎ፡ ክልቲኦም ይግደዱ፡ ነቲ ውሉድ ብዛዕባ መነባብርኡ (መነባብርኡ፡ Unterhalt) ክሓስቡን ክሰርሑን ይግደዱ።ነቲ ቆልዓ ዘድሊ ገንዘባዊ ጠለባትን ኣተእላልዮኡን፡ ክልተ ወለዲ ክምድብዎ ኣለዎም። መነባብር ናይቲ ውሉድ፡ ኣደን ኣቦን ይከፋፈልዎ። ክንደይን ብከመይን ነዚ ይከፋፈልዎ ንዝብል ሕቶ፡ ኣብ ቁጠባዊ ኩነታት ናይ ነብሲ ወክሮምን፡ ኣብ ምእላይ እቲ ውሉድ ዘለዎም ተራን ይምርኮስ። ኣብዚ ጉዳይ ኣብ ምርድዳእ እንተዘይተበጸሐ፡ ቤት ፍርዲ ይውስን። ዝተወሰነሉ ክፍሊት ዘይሸፍን ወገን ከኣ፡ ካብ ምምሕዳር ከባቢ፡ ሓገዝ ይሓትት። ኣብዚ ዘድሊ ሓገዝ ይግበር፡ ወይ ነቲ ሓገዝ ከም ኩነታት እቲ ሓታቲ ይነጽጎ። (Alimentenbevorschussung)

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክኣድራሻታት ብሮፕራት ቡለቲን)

www.hola-aargau.ch/ti/partnership-and-children/parents-rights-and-duties